

בית נאמן

מוצ"ש פרשת וירא, כ"א בחשוון תשפ"א

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בנרוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367
או בקו בית נאמן:
079-9270505

א. הניגון והריקוד. ב. להזהר בדפים שצריכים גניזה. ג. העלמה מרת גאולה מאזוז ז"ל בת מוה"ר שיבלחט"א. (ובענין ס"ת שכותבים לע"ג). ד. "אהוב את השמא ושנא את המה בכך". ה. צריך משהו כדי שהברכה תחול עליו. ו. הבורא ברא את העולם יש מאין. ז. הריגת כינים בשבת. ח. התורה מדברת לפי מראית העין. ט. שתית חומץ. י. חלוקת העליות בפרשת "חיי שרה" במנחה של שבת, שני וחמישי. יא. קריאת "ואברהם זקן" לחתן. יב. 'ארץ' לשון זכר ואק נקבה. יג. ההבדל בין "פועל יוצא" לבין בנין "הפעיל"? יד. מצוה לאכול תפוחים ולומר חידושים בערב שבת. טו. להביא מלח לשולחן.

גאולה בנסים

ד. דבר שני יש אנשים אומרים שיש ספר תורה שלי, ומתקשרים מבית לבית שיתרמו לספר תורה של הרב מאזוז. זה לא בדיוק. הספר תורה הזה הוא לא שלי. אחד בשם ר' יששכר מאזוז³, בא ואמר לי שרוצים לעשות ספר תורה שיהיה גם למנוחת הבת שלי (נפטרה השבוע לפני שלוש שנים בגיל מ"ג (ארבעים ושלוש), מאזוז גאולה השם שלה, מ"ג בראשי תיבות). והיו לה נסים רבים בחייה, כמה וכמה נסים. פעם נדרסה מתחת לאוטובוס, הייתה בגיל שבע שנים והייתה לומדת בבית ספר מיוחד, והיא לא ירדה עם האחיות והאחים שלה, אלא ירדה לבד. ואני הייתה דעתי אחרת, אבל משום מה ירדה לבד. והנה הגיעה המונית שלוקחת אותה כל יום, והנהג בעל המונית סימן לה שלא תרד לכביש, והיא הבינה הפוך וירדה לכביש. ופתאום בא אוטובוס ודרס אותה. היינו בצער גדול. באתי הביתה והבן הקטן שלי חיים נ"י אומר לי: אבא, גאולה מתה! נו, מה אני יכול לעשות?! אני עולה למעלה ואמא שלה בהיסטריה, קורעת בגדיה וצועקת, נורא ואיום. למה שלחתם אותה ככה?! למה?! אבל מה אפשר לעשות. הזדמן באתו יום יהודי אחד מיוחד, שמו **יהודה רוזנברג** (ז"ל), שכל יום הולך לעבודה בשעה שמונה בדיוק, אותו היום התאחר, אמר: **שלושים שנה אני מגיע לעבודה בזמן, אותו היום התאחרתי!** הגיע בשמונה וחצי, וראה את כל הסערה הזאת. אז הוא לקח חתיכת קרש, השכיב אותה עליו שלא יזיזו אותה (כי מי יודע איפה

על ידי ניגונים ומחאות כף

א. שבוע טוב. שמענו מנגינות יפות מהאחים פרטוש שיחיו. עד כדי כך שהניגון מביא לריקוד. כך עשה דוד המלך: "מפזז ומכרכר לפני ה'" (שמואל-ב' ו' ט"ז), ומיכל אשתו אמרה לו אחרת, היא לא רצתה את הריקודים האלה. אני אמרתי כנראה דוד המלך היה מגזע החסידים... הרי הוא אמר במפורש: "שמרה נפשי כי חסיד אני" (תהלים פ"ב), ויותר מזה, הוא היה חסיד חב"ד, שנאמר: "חבר אני לכל אשר יראוך" (תהלים קי"ט ס"ג), והר"ש והדל"ת מתחלפים - כאילו אמר חב"ד אני... ומיכל הייתה מהליטאים, הם רוצים יותר שקט, יותר ריכוז וחשיבה. ומי אמר לנו שהייתה ליטאית? מיכל בגימטריא ליטאים... אז הייתה לוועגת לו. אבל אנחנו שמחים בזה. רבי יהודה הלוי אמר **"אם תעבור בך השמחה אל הניגון והריקוד, היא עבודה ודביקות בענין האלקי"**. (ספר הכוזרי מאמר ב' ס"ב).

דף ב'לוח שנה' שצריך גניזה

ב. כמה דברים. **דבר ראשון**, יש לנו לוח קיר ולוח כיס, בדרך כלל **לוח קיר** אין מודעות, רק כל שבוע כתוב יום פלוני ותאריך פלוני והפטרה וכדומה, ובלוח כיס יש שם מידי פעם כללים, מתי גומרים את הצום וכדו', ויש גם מודעות על ספרים שהישיבה מוציאה. השנה הזאת משום מה הביאו לוח קיר שיש ספר 'בית נאמן' על בראשית (ועוד כמה ספרים), **וצלמו שם עמוד אחד מהספר, וכתוב בו: "בראשית ברא אלקים"**. והעיר לי חכם אחד שכל שבוע תולשים דף מהלוח כנהוג, אז הדף הזה ילך לאיבוד, ויש בו פסוק עם שם אלקים. לא שמו לב. **לכן כל מי שיש לו לוח קיר שיקח את הדף הזה ויגנוז אותו. לוח כיס בדרך כלל צריך גניזה, כי יש בו בסוף גם ברכת המזון ועל המחיה ושבע ברכות וכל מיני דברים**. אבל כאן לוח קיר תולשים כל שבוע, "שתולים בבית ה'" (תהלים צ"ב י"ד) - אל תקרי "שתולים" אלא 'תלושים'... לכן הדף הזה צריך לגנוז אותו.

לא להדפיס ברכה על מגנט עם שם הוי"ה

ג. ודרך אגב, הרבה עושים טעויות כאלה, **לוקחים ברכות ומדפיסים אותם בדפים עם מגנט**, ואת המגנט הזה תולים על המקרר. מי אמר שהמגנט הזה יחזיק מעמד? אחר כך יפול או יקרע, 'ואין איש שם על לב' (ישעיה ב"א א'). **אם רוצים לעשות דבר כזה בשביל הילדים, תכתבו בשם ה' - י"י, אל תכתבו שם הוי"ה עם אדנו"ת**, וכי ילדים קטנים בגיל שש-שבע ילמדו קבלה?¹ מה אתם עושים?² אז כאן בדף הזה יש פסוק "בראשית ברא אלקים", וצריך לגנוז אותו.

- והרב עובדיה ע"ה מתרעם, למה בן איש חי כותב דברי קבלה? זה לא מתאים להמוני העם (עייני שו"ת יב"א במהדורא החדשה ח"א האו"ח סי' ג' הערה 4). אבל בן איש חי יודע מה הוא מדבר, בבגד כולם למדו וכולם הבינו. אבל הדור היתום הזה, אסור לעשות ככה.
- היו כאלה שעשו ככה בתלמוד תורה, אמרתי להם פעם ופעמיים ולא שמעו לי, מה אני אעשה?! בסוף התלמוד תורה נסגר.

לרפואת מור אבינו הגה"צ רבי דן מרדכי הכהן בן מְבִירְכָא הי"ו ה' ישלח לו רפואה שלמה בקרוב בתושח"ו אמן

יצוב גרפי: 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
17:58	17:18	16:05
17:54	17:20	16:22
17:52	17:18	16:23
17:56	17:21	16:23

קיבלה מכה), ולקח אותה באוטו לתל השומר.

זכות של דורות על גבי דורות

ה. כאשר אני באתי אמרו לי היא נמצאת בתל השומר, הלכתי לשם, ואמר לי מר רזונברג הנ"ל: הנה תשמע את הקול שלה, היא בוכה, אז היא בחיים⁴. הרופאים בדקו ומצאו שיש לה קריש דם במת, אמרו לאמא שלה אנחנו צריכים לנתח אותה, ואני לא הייתי שם (הלכתי לאדמו"ר מגור בעל הלב שמחה ולעוד רבנים, ואני מסתובב ומסתובב, מה לעשות)⁵. והיא חתמה על כרחה, אמרו לה: אם לא, זו סכנה. חתמה. למחרת בשעה שבע בבוקר פתחה את העיניים, אמרה לה אמא תביאי לי לורדים לציירי! זה היה פלא פלאים. והנה ברוך ה' אחרי כמה ימים חזרה הביתה. פגש אותי המנהל של בית ספר "זכרון מאיר" הרב ירוחם קרלנשטיין ז"ל, ואמר לי: זו לא זכות שלך, זו זכות של דורות על גבי דורות! ראינו אותה שמתה, לא היה מה להגיד, והנה הקב"ה הציל אותה. וחייתה עוד שלושים ושש שנים עד גיל ארבעים ושלוש⁶. הגיע זמנה בת ארבעים ושלוש והעלמה נפטרה, הלכה לעולמה. אבל זה גרם שאמא שלה ז"ל קיבלה מחלת קרוהן מהלחץ. כמה אדם צריך לחשוב, כל דבר שאתה עושה תחשוב. נראה לך שהחומרא הזאת מיותרת? אין דבר. כתוב במסכת דרך ארץ זוטא (פ"א סעיף ט'): "אהוב את השמא ושנא את המה בכך" תמיד לומר אולי ואולי ואולי. אל תתן לילד לשבת בחלון, אלא אם כן אתה בטוח שהסורגים חזקים. אם לא, יכול להיות שהסורגים יתרופפו והוא יפול. ואחר כך תחפש מה קרה לו ואיפה הוא. הרבה נסים קורים לנו. "ועל נסיך שבכל יום עמנו". אדם צריך לחשוב ולחשוב, עשית קצת חומרא? לא נורא. ספק נפשות להחמיר.

"ניצוצי גאולה" ו"ילדי גאולה"

- ועכשיו רוצים לעשות ספר תורה לעילוי נשמתה. אני תרמתי חדר [עזרת נשים] בבית הכנסת, "ניצוצי גאולה" על שמה, והעורכים של 'בית נאמן' שיהיו בריאים עשו את העמוד האחרון בעלון "ילדי גאולה" על שמה, ועכשיו בא ר' יששכר שיהיה בריא ואמר לי בוא נעשה ספר תורה, ואתה תכתוב את האות הראשונה. בסדר, כתבתי. אבל אין לי אחריות על כל הספר תורה ועל כל ההוצאות. האחריות עליו. הוא מסדר את הכל, אני רק כתבתי את ראשונה. זה לא נקרא ספר תורה של פלוני, זה ספר תורה שהאות הראשונה כתב אותה פלוני. אדם צריך לדייק בלשון⁷.
- בהפטרת היום (פרשת וירא) קראנו: "ואשה אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל

צריך משהו שהברכה תחול עליו

- ואני אז מצאתי פסוק בתהלים, שאף אחד לא יכול לפרש אותו כמו המקרה שלי: "כי טוב חסדך מחיים שפתי ישבחונך" (תהלים ס"ג ד), טוב חסדך שעשית עמנו שנשארה בחיים, יותר מכל החיים. אדם חי באופן טבעי, חי ומת וזה הכל. איך כתוב? "על כרחך אתה נוצר ועל כרחך אתה חי וכו' ועל כרחך אתה וכו'" (אבות פרק ד' משנה כ"ט). אבל כאן החסד שעשית אתנו טוב יותר מכל החיים.
- אומרים שהגיונות הגדולות באות מחוסר דעת. אם היה לנו דעת, ולא היינו נותנים לילדה זאת שלומדת בבית ספר מיוחד שתלך לבד ותדר לבד, היה אחרת.
- ועוד נסים היו לה. פעם אחת הייתה בירושלים בחול המועד עם רבי מיכאל דיעי חתני שיהיה בריא, ופתאום מצאה אוטובוס פתוח ועלתה אליו, מה את עושה באוטובוס הזה?! ורבי מיכאל מחפש אותה, איפה היא?! אז הוא אמר בטח באוטובוס, דפק דפק ודפק, אמר לו הנהג מה אתה דופק? אמר לו הבת שלי נמצאת פה (לא בדיוק הבת שלו...), והוציא אותה משם. אם לא - הייתה מגיעה לאום אל פאחם, לאבו דיס, מקום של ערבים. אבל הקב"ה שמר עליה, לא אחת ולא שתיים.
- כמה פעמים אנשים משתמשים בחבר. אחד עשה אירגון בירושלים, ועשה עמותה, וביקש ממני: אתה תהיה חבר עמותה, בסדר אני חבר עמותה. ולא יצא מזה כלום. אומרים פתגם בערבית "כ'דדם אללאם" - תפעיל את המלה לאם - לא, כל דבר לא. אתה לא יודע מה יצא מזה, פעם הביאו לי המלצה של הרב דוד לאו שיהיה בריא על יהודי אחד באמריקה, והצטרפתי לו. והנה רב אחד משם מתקשר אלי, אומר לי זה לא יודע ללמוד, לא יודע כלום. איך נתת לו הסכמה? אמרתי לו אני לא נתתי לו הסכמה, תראה לי! אז הוא שלח לי את המכתב. אבל הרה"ג דוד לאו אומר אני מכיר אותו ובדקתי אותו, תלמיד חכם וכו', וביקשו ממני להסכים, וכתבת לי: "גם אני מצטרף". תאכל אותי על זה?! הרב דוד לאו שליט"א גברא רבה, למה אני לא יכול להצטרף?! אבל לא, אתה צריך לדעת ברוח הקודש... אין לי רוח הקודש ולא רוח הקודש... תלמיד חכם מפורסם - הרב הראשי לישראל חתם, גם אני חתמתי. אבל מאז אני צריך לפחד מכל חתימה ומכל הצטרפות. מכל דבר. אי אפשר ככה. אם אני לא מכיר - לא מכיר. זהו.

אלישע לאמר, עבדך אישי מת ואתה ידעת כי עבדך היה ירא את ה', והנושה בא⁸ לקחת את שני ילדי לו לעבדים" (מלכים-ב' ד', א'). אמר לה אלישע מה אני יכול לעשות לך? תגידי לי מה יש לך בבית? אמרה לי שיש לי "אסוך שמן" - טיפה שמן כדי לסוך בה אצבע קטנה (זוהר פרשת לך לך דף פ"ח ע"א), אמר לה זה מספיק, תלכי לכל השכנים, תביאי כלים וכדים גדולים והכל, ואחר כך תסגרי את הדלת שלא תשלוט עין רעה, והשמן הזה יהיה מבורך מן השמים. תמלאי בו את כל הכלים. הביאה כלים רבים, והילדים שלה עומדים על ידה, ואמרה להם תגישו אלי עוד כלים ועוד כלים ועוד כלים, עד שהתמלאו כל הכלים עד למעלה, אמרה להם יש עוד כלי? אמרו לה אין עוד כלי. "ויעמוד השמן" (שם פסוק ו). לכאורה אם אלישע הנביא היה יכול לעשות דבר כזה, למה צריך אסוך שמן? יברך אותה שיהיה לה הרבה שמן, הרבה כסף, דולרים ושקלים, בשביל מה צריך כלים? אומר הזוהר (שם) הברכה אינה חלה על כלום, היא חלה רק על דבר ממשי. אם יש מעט, הברכה תוסיף, אבל אם אין כלום - אין ברכה יש מאין.

רק בששת ימי בראשית נברא יש מאין

ח. ולמה אין? משום שרק בששת ימי בראשית נברא העולם יש מאין, אחר כך שום דבר לא יוצא מאין, הכל יש מיש. "ובאו עליך כל הברכות האלה" (דברים כ"ח ב) - הברכה תהיה באסמך ובכל משלח ידיך, אבל הוא לא יתן לך ברכה כזאת שאתה יושב ופתאום תהיה איזו ארובה בשמים וירדו ממנה כספים ושמונים וינות, אין דבר כזה בעולם. זה רק בששת ימי בראשית. וזה פירושו הגמרא (סנהדרין דף צ"ב ע"א): "כל מי שאינו משייר פת באכילתו אין לו ברכה, שנאמר: אין שריד לאוכלו על כן לא יחיל טובו" (איוב כ' כ"א). אם אין שריד (שארית), אם הוא לא משייר קצת בשביל לומר "מה שהותרנו יהיה לברכה", לא יחיל טובו, למה לא יחיל? כי אין לו על מה לחול, הטוב צריך לחול על משהו.

מזג ומזג והבקבוק נשאר מלא

ט. ומצאנו נסים כאלה גם בדורות האחרונים. הרב חיד"א (מחבר ס' תרע"ז סק"ג) מספר שהיו פעם שני שותפים בחבית של שמן, והניחו את החבית אצל אחד השותפים, והנה פתאום השמן הזה הייתה בו ברכה, וירבה ויגדל וישפך. והביאו כלים להחזיק את הכל. והיה ויכוח בין שני השותפים, אחד אומר אני בעל הבית, כל הברכה הזאת שלי, והשני אומר, לא! אנחנו שותפים. הלכו לרבנים, ביניהם היה חכם שמו רבי יצחק ערוך, ואמר החיד"א כמדומני שפסקו אז הרבנים שיתחלקו בשמן. אז יש דבר כזה. אבל לא מאסוך שמן הרבה כלים, זה דבר בלתי אפשרי ע"פ הטבע. והיה דבר כזה גם בימי הבבא סאלי, היה אומר למשרת שלו אליהו אלפסי: באו הרבה אורחים, תביאי להם ערק⁹, אמר לו: "מה אתן זה לפני מאה איש" (מלכים-ב' ד', מ"ג)? יש חצי בקבוק ערק, אני אתן לכל אחד טיפה?! אמר לו: לא, תכסה אותו במטפחת ויהיה בו ברכה. וככה עשה, כיסה אותו, ומזג למאה אנשים, לכל האורחים שם, אחר כך היה אומר לו עכשיו תוריד את המטפחת, והיו רואים שעדיין הכל מלא כבתחילה, מאיפה בא כל הערק הזה? זה בא מהברכה.

מעיוש קטן נברא עולם ענק שכזה שאין לו סוף!?

י. ומכאן לומדים לויכוח שבין הרשעים הכופרים, שאומרים העולם נברא מאליו. איך העולם יכול להיברא מאליו?! איך? אז לפני מאות שנים חשבו שהתולעים נבראים מאליהם, אז אמרו נכון שיש בעלי חיים שיש להם אבא ואמא, אבל יש למשל כינים ותולעים קטנים שבאים מהעיוש, אם כן מי יודע, אולי גם העולם הזה בא מהעיוש? איזה שכל מעופוש... מעיוש קטן נברא עולם ענק שכזה שאין לו סוף?! עם כל המטוסים והמטפחות והטלסקופים לא מגיעים לסוף שלו, הכל בא מהעיוש?! איזה מח מעופוש מסוגל לומר את זה. אבל ככה הם היו טוענים. ולא הייתה הוכחה כנגדם.

8. הנושה פירושו בעל חוב, ורוב הדרשנים הספרדים מתחילים את הדרשות שלהם: "הנושא בא", גרסינו במדרש כך, "ידוע הדבר ומפורסם העניין", וזה ראשי תיבות שם הו"ה. 9. תמיד היה משתמש בערק, היה אומר ערק ר"ת קבל רינת עמך...

בית ההוראה כסא רחמים
מזנה אלפוני בכל נושא האכני
02-5353-383
*ניתן לקבל תשובות גם דרך האינטרנט www.yhr.org.il

החדש! פגיו 24 שאלות בימינה!

בית ממונות חינוך ילדים

בית ההוראה
בנשיאות מרן רה"י
רבנו מאיר מאוזן שלישי"א

24 שאלות בימינה!

הריגת כינים בשבת

יא. לפני כשלוש מאות שנה היה חכם אחד, שמו **רבי יצחק למפרונטי**, הוא היה רופא ותלמיד חכם גדול, כתב ספר **פחד יצחק** עשרה כרכים¹⁰, והוא כתב בספרו (שנדפס מכתב יד אחרי פטירתו, באות צד"י ערך צידה), אני לא מביין איך בגמרא (שבת דף ק"ז ע"ב) כתוב **שמותר להרוג כינה בשבת** כי הכינה באה מהעיפוש ולא באה מאבא ואמא. איך זה יכול להיות? הרי אנחנו יודעים היום על ידי משקפת וזכוכית מגדלת שיש להם אבא ואמא. רואים את זה. אם כן זה כמו כל בעלי החיים שאסור להרוג אותם בשבת. הלך לרבו **רבי יהודה בריאל** (שהיה גם מדקדק ותלמיד חכם גדול), אמר לו רבו: מה שאמרו חכמים זהו, אל תבלבל לנו את המח. אמר לו: אבל רואים אחרת, אמר לו: אני לא רוצה לשמוע אותך. אבל הוא כתב דעתו, אמר, אני חושב שלא כדאי להרוג כינים בשבת. אבל זה כתוב בגמרא בשבת? מה נעשה לגמרא הזאת? אז **הרב משה לוי ע"ה** (מנוחת אהבה ח"ג פרק י"ח סעיף ו') אמר, הדין אמת, והטעם לא בדיק. **הדין אמת שמותר להרוג כינים בשבת, אי אפשר לחלוק על ההלכה שמובאה בגמרא**, אבל הטעם שהם באים מן העיפוש זה לא בדיוק, אלא יש טעם אחר, שהם באים גם מאבא ואמא וגם מן העיפוש. עובדה שאם הכל נקי ואין שום עיפוש, לא יכולים להיווצר כינים. זה לא כל כך מתרץ, אבל מיישב קצת¹¹.

קושיא ממצוה קע"ז - "השרץ הרומש על הארץ אף על פי שאינו פרה ורבה"

יב. אבל יש קושיא אחרת. הרמב"ם בספר המצוות כתב במצוה קע"ז - "הזהירונו מלאכול שרץ הארץ, כתולעים והחיפושיות"¹² והדומה להם". ובמצוה קע"ז כתב "היא אזהרה שנאסרו מלאכול השרץ המתהווה מן העיפושים, אף אל פי שאינו מין מסוים, ואינו נולד מזכר ונקבה (אז מצוה קע"ו זה מדבר על שרץ הארץ, תולעים שנוולדים מאבא ואמא. ואילו מצוה קע"ז זה שרץ. מה ההבדל? שהוא מתהווה מן העיפוש). והוא אומרו: ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ (ויקרא י"א מ"ד) - הראשון נקרא שרץ השורץ, והשני נקרא הרומש, ולשון ספרא: השרץ הרומש על הארץ אף על פי שאינו פרה ורבה". ככה הרמב"ם מעתיק לשון תורת כהנים "אינו פרה ורבה". אז התורת כהנים אומר בפירוש זה לא פרה ורבה, ומטעם זה צריך שני פסוקים, "השרץ השורץ" זה פרה ורבה, ו"השרץ הרומש" זה שאינו פרה ורבה. אבל מה נעשה שהיום התברר שכולם פרים ורבים? כולם יש להם זכר ונקבה, מה נעשה? חסר לנו מצוה אחת מהתורה?¹³

התורה מדברת לפי מראית העין

יג. היה חכם אחד שמו **רבי ישראל רוזן**¹⁴, והוא תירץ את זה בטעם יפה מאד (סי' בחצוצרות בית ה' עמ' 137), אמר **התורה מדברת לפי מראית העין**, במראית העין אתה לא רואה זכר ונקבה, היה מקום מעופש ופתאום יש תולעים, וזה נראה שאין להם לא אבא ולא אמא, באו מן האוויר, ולכן **מותר להרוג כינים בשבת, כי**

10. היה לנו בבית חלק אחד של אות מ"ם שזה נדפס בחייו. אות מ' לבד עבה פי ארבעה מכרך אחד של יביע אומר, (לא כל החלקים). מלא תורה, מלא בקיאות, משהו מדהים. עד שאמרו זה אנציקלופדיה שנעשתה על ידי אדם אחד! והוא גם היה רופא.
11. בזמנו באו בחורים טפשים, מתים מקנאה ממנו (מקנאים בו למה הם לא למדו בכסא רחמים? אדרבא. תבואו ללמוד). למה הוא כתב ספרים והם לא כותבים? ולא רק שהוא כתב, אלא שהספרים שלו ברוך ה' נפוצים בכל העולם ולומדים בהם, יש קושיא? יש קושיא, וכי יש ספר שאין עליו קושיות? אבל הוא היה כותב וכותב. והוא למד בשקידה רבה מספר שנים שהיה ביישיבה, גם למד וגם לימד וגם טרח. באים לפניו וקורעים לו את הספר, אומרים לו בגלל שכתבת דבר של כפירה, איזו כפירה כתבת? אחר כך הוא חיפש ומצא שהרב דסטר כתב אותו דבר, אמר ההלכה קיימת והטעם אולי שונה (מכתב מאליהו ח"ד עמ' 355-356). והוא גם מצא טעם.
12. חיפושיות זה בערבית נִפְוֹשָה, מאיפה בא הדגש בִפ"ה של חיפושיות? כי חסר נו"ן - חנפושיות.
13. כל פעם בדפים של הבלנקים שלו כתוב: 'הרב ישראל רוזן - מהנדס'. אבל הוא לא רק מהנדס, היה תלמיד חכם. כתב ספר "בחצוצרות בית ה'". הביא לי אותו, אבל בעוגנות אין לי מקום לכל הספרים, אז אני הסתכלתי בו קצת (ואח"כ העברתי לישיבה).

התורה מדברת תמיד לפי מראית העין. ראייה לדבר, אנחנו לוקחים את הסכין ומחדדים אותה לשחיטה שתהיה חדה וחלקה, אחרי שתהיה חדה וחלקה, באו אנשים שיש להם זכוכית מגדלת ואמרו מה זה שווה? אנחנו רואים אותה כולה מלאה פגימות, כמו מסור ומגירה, לא שווה כלום. (ככה כתבו המשכילים לפני מאה וחמשים שנה, מובאים בספר תרומת הקודש של חכם מרוקאי בשם רבי חביב טולידאנו דף מ"ב ע"א). מה התועלת לחדד את הסכין? אמרו גם כן מה אנחנו אוכלים ובודקים מתולעים? הרי יש תולעים קטנים שרואים אותם בזכוכית מגדלת, בספר הברית (ח"א מאמר י"ג פרק ה') אומר היה חיידק אחד שהגדילו אותו פי עשרים ושבעה אלף וראו שזה תפס מקום של שעורה. **זאת אומרת במקום של שעורה יכולים לשבת שם עשרים ושבעה אלף חיידקים! אז לא נאכל כלום! ולא רק שלא נאכל, גם לא נשתה כלום. ולא רק שלא נאכל ולא נשתה, אלא גם לא נוכל לנשום אוויר.** זה כמו קורונה... נסגור את האף מהבוקר עד הערב? מה עושים?

דין ה'חומץ' ויישוב הקושיא הנזכרת

יד. בספר **חכמת אדם** (בבינת אדם בחלק השני שלו, שער איסור והיתר סימן ל"ד) מביא דבר מעניין מאד. כותב ככה: **שאלה: דין החומץ, שכתב חוקר אחד בספרו ספר הברית שנתברר שאי אפשר להיותו חומץ עד שירום תולעים** (היין לא יהיה חומץ עד שיהיה כולו תולעים), והמסתכל בזכוכית שנקראת "מיקרוסקופ" יראה כל החומץ מלא תולעים. וכתב שלכך אסור לשתות חומץ. ואפילו סינן לא מהני אפילו דרך בגד דק מאד, ואין לו תקנה אלא שמתחילה יבשל אותו ואחר כך מועיל סינון בבגד דק". זו השאלה. תשובה: "מה שכתב לאסור חומץ הבל הוא, שהרי התורה אמרה בניזיר 'חומץ יין לא ישתה'" (במדבר ו' ג) **מכלל שלאחרים מותר, וכן כתוב ברות (ב' י"ד): "טבלת פיתך בחומץ"**. וכי התורה תסתום באיסור לאו? ולמה לא תפרש חומץ מבושל, או לומר בעל פה למשה רבנו ע"ה בהלכה למשה מסיני שהחומץ צריך בישול. וגם אין לומר דכוונתו שהחומץ בכח יש בו תולעים, דאם כן ביצים לא נאכל, שהרי גם בביצים נראה שיש בהם זרע של התרנגולת, אלא דבר הבל הוא, ולא אסרה תורה מה שבכח אלא מה שיצא לפועל. אך כוונתו די שיש בו תולעים". (אחרי שדחה את ספר הברית, ואמר זה הבל וריק, אחר כך אמר נראה כוונתו שיש חומץ כזה שנראה בו תולעים, ובמקרה כזה אסור). ואני חיפשתי בספר הברית (פתחתי בכמה מקומות, וביניהם בחלק א' מאמר י"ד פרק ח' ד"ה "במין הרמשים"), ומעולם לא אמר שאסור לשתות חומץ. ומי שיכול למצוא את זה בספר הברית אדרבא. אולי יש לו ספר הברית דפוס ראשון שנדפס בשנת תקס"ז, ובמהדורא השנייה השמיט אותו המחבר, אבל לא ראיתי דבר כזה, מי שיכול למצא שיגיד לי¹⁴. אולי הבינת אדם כתב למעלה מתוך זכרון. אבל למעשה זה כך [שמתייחסים רק למה שרואים בעין רגילה]. וגם כאן, אפילו שאתה רואה כל מיני דברים שהם יצאו מזכר ונקבה אבל לפי מראית העין הם לא יצאו מזכר ונקבה. ולכן התורה עשתה להם שני לאוין. ככה הכל מתיישב.

אין דבר שנברא מעצמו

טו. ועכשיו שהתברר לפי כל הבדיקות שלא נוצרו התולעים מן האויר, רק מזכר ונקבה. נפלה טענת הכופרים שהעולם נברא מעצמו. על כרחך לומר שיש כאן מי שברא את העולם! "מי מדד בשעלו מים, ושמים בזרת תיכון, וכל בשלש עפר הארץ, ושקל בפלס הרים, וגבעות במאזנים" (ישעיה מ', י"ב).

14. ספר הברית הוא לא חוקר, הוא תלמיד חכם וצדיק גדול, והיה מקובל. פעם אבא ע"ה כתב תשובה על "ובוקע חלוני ריקיע", וכתב: "הגאון בעל ספר הברית" (ש"ת איש מצליח כרך ג' חא"ח סי' י"ג). אמרתי לו: הגאון?! אמר לי: כן, זה גאון. משום שכל פעם שישנה סתירה בין המדע בזמנו ובין התורה, הוא מיישב אותה וכותב דברים של טעם. קראתי ש"נטורי קרתא" לא לומדים בספרי הטבע של הדור הזה. כי הם כותבים דברים שלא נוחים להם. אלא לומדים בספר הברית. וספר הברית מחזיק בדעה שהשמש מסתובבת סביב כדור הארץ (ח"א מאמר ט' פ"ח), וכתב כל מיני הוכחות שאינן חזקות כל כך. אבל הם לומדים בספר הזה. לפי דעתי הם צריכים לעדכן דברים שנתברר שהם אחרת. עשו ממנו 'חוקר אחד', לא ככה, מחבר ספר הברית הוא משלנו, ספר טוב. "הלנו אתה אם לצרינו" (יהושע ה' י"ג).

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד

ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מונה ע"י מוניהם מוסמכים מישיבת כסא רחמים

של רבי שמואל מאיר ריאחי¹⁶, ושם עשה חלוקה יפה מאד. אתה רואה שהענין מפוסק טוב. מה החלוקה? הראשון קורא עד **“וישתחו לעם הארץ לבני חת”** (פסוק ז), ויש שם שבעה פסוקים. והשני קורא עוד חמשה פסוקים, עד: **“וישתחו אברהם לפני עם הארץ”** (פסוק י"ב). והשלישי קורא ארבעה פסוקים, עד **“עובר לסוחר”** (פסוק ט"ז). והסימן שלהם: ז'-ה'-ד'¹⁷. הכהן קורא שבעה פסוקים, ואחר כך הלוי

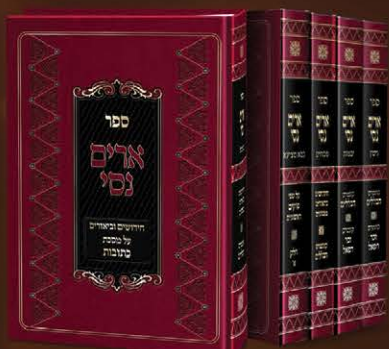
¹⁶. יש בו כמה דברים יפים. יש בו “שיטה מקובצת” וכללים בדקדוק. פעם ביקש ממני לכתוב לו כמה שורות, וכתבתי לו: **“שמרני” כאישון בת עין, כי טובים דודיך מיני**, “שמרני” ראשי תיבות: שמואל מאיר ריאחי גרו יאיר. זה הבן של רבי דוד ריאחי ע"ה, שהיה פייטן מספר אחד. פעם אמרתי למנוח: **“דוד לדוד ישבח מעשיך”** (תהלים קמ"ה ד). “דוד - ראשי תיבות: דוד ריאחי - דוד ישבח מעשיך”. עד היום יש פיוטים שלו, מיוחדים במינם. והבן יבדל לחיים ארוכים הוציא תהלים עם סימנים, וחומש עם סימנים.

¹⁷. יש חומשים (נדמה לי של התימנים) שכל פעם בקריאה של שני וחמישי או של שבת במנחה, כותבים את מספר הפסוקים באותיות. וככה מי שקורא יודע איפה לעצור. למשל בפרישת יתרו יש שם ארבעה, ארבעה, ארבעה. כולם שוים, כמו שכתוב שם: **“יתרו שם ישראל”** (שמות ט"ב) - כאיש אחד בלב אחד. ובאותם ספרים כתוב: **ד' ד' ד' ד'**. ובפרשיות אחרות כותבים

חלוקת הפסוקים בפרשת “חיי שרה”

טז. היום (שבת וירא) קראנו במנחה פרשת חיי שרה, והחלוקה שיש ברוב ככל הספרים אינה מדוייקת כל כך. כי אנחנו קוראים ככה, הכהן עולה ומסיים: **“ויענו בני חת את אברהם לאמר לו”** (בראשית כ"ג ה). מה אמרו לו? תחכה... אחר כך הלוי עולה **“שמענו אדוני”** (פסוק ו), ומסיים: **“ויען עפרון החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר”** (פסוק י). וגם כאן לא כתוב מה אמר. תחכה עד שיעלה השלישי... והוא מתחיל: **“לא אדוני שמעני”** (פסוק י"א). זה לא בסדר. כנראה עשו את זה ככה, כי לא יכלו לעצור **“ואקברה מתי מלפני”** (פסוק ד), או בפסוק **“לא יכלה ממך מקבור מתוך”** (פסוק ו), או **“לאחזת קבר”** (פסוק ט). לכן עשו חכמה, כל פעם עוצרים **“בלאמר לו”** וההמשך יבוא...¹⁵. אבל היום הראו לי תיקון סופרים

¹⁵. וזה כמו שאדם כותב סיפור בהמשכים, וככה אנשים רוצים לקרוא את ההמשך. “המשך יבוא אם ירצה ה...” ושבו הבא כותב עוד חלק ויש עוד המשך.

הז'אק 2738858-050

סדרת “ארים נסי” על הש"ס

חידושים בעומק העיון לצד הערות קצרות, ביאורים בפשט לצד הגהות קולעות. בחלק מהכרכים מצורף מבוא נרחב ומקיף בדרך הלימוד ועוד.

מסכתות. פסחים, יבמות, גיטין, בבא מציעא

כרך חדש! על מסכת כתובות

ספר לא תשיך: 25

על פרק איזהו נשך ממסכת בבא מציעא

אס... למי... בנו... כלל... חיד... פרט...

מגדולי ישראל ד' חלקים

אסופת מאמרים על גדולי ישראל מכל הדורות ומכל העדות. החל מתקופת הראשונים, עד רבני דורנו מורן הגר"ע יוסף והגר"מ אליהו זצ"ל. בנייתו מדויקת של אישיותם ושיטתם. מזוית ראיה נדירה ומקורית, ומתוך היכרות מעמיקה בכתיבתם.

הספר בלול בחידושי תורה, ודומה שאין שני לו בתחום זה.

כל ספרי מדון ראש הישיבה במבצע הנחה **15%** כ"ה חשוון-ט"ו בכסליו בחנות הישיבה בלבד

להזמנת הספרי או במייל: m

שיתפות

בספרו החדש של מוה"ר הגר"מ לוי זצ"ל

בקרב ממשל עומד להפיע ברוב פאר והדר הספר החשוב עריבם ציפו לו תורתו ומשנתו של הגאון הנעלה מרנו ורבנו רבי משה לוי זצ"ל בהלכות “שביעית”, מתוך עיונים עמוקים ועשירי של עומק לקוח. והכל ערך ומסודר בסגנון צה ובהיר ומובן לכל (ע"י הרב אליצור בן מאיר ה"ו מבוגרי הישיבה)

תלמידיו ומוקירי זכרו המצוינים להקדיש
 ע"ד / א"צ א"ד / ר"ע ע"ד
לשיתוף נשמת ארפסא, להצלחה, לציון הבון, ש"ק וכדו'
 ניתן להתקשר לפלא':

052-768-7593 | 055-673-2334

חלק מנושאי השיעורים הם:
 המלאכות האסורות והמותנות בשביעית, קדושת פירות שביעית, אוצר ב"ד, היתר מכירה, פוזבול, ועוד...

גב. תלמידים עושה ברשותם מהבחות סיכומים משוערו בוטאים אלו נשמח מאוד לקבלם בהקדם האפשרי, להספיר לא יתאחר בהוצאתו.

פתיח תכלת

מרן ראש הישיבה שליט"א:

...כיון שהתכלת הזאת קרוב לודאי שזאת התכלת המקורית, ע"פ כל הבחינות והמחקרים שעשו, לכן כדאי אדם ללבוש תכלת". (מתוך שיעור)

עוד אין לך תכלת? **הקשר עוד היום וקבל סמסוד!**
 קו הגבאי - קו חירום ושילוחים
0799-1000-65

וזכרתם | רואה - זכירת - עשה

הגאונים שהחתן מוציא ספר תורה, וקורא בו קטע "ואברהם זקן", ומתרגמים לו כל פסוק. עושים "אחד מקרא ואחד תרגום". ואחר כך בפסוק השביעי האחרון חוזר עליו עוד פעם, כדי לסיים במקרא. ומברך "אשר נתן לנו". ובספר "קול יעקב" של ג'ר בא יש לנו פיוטים על כל פסוק²¹.

טעם הדבר

יח. ולמה קוראים את זה? מורנו הרב רבי כלפון ע"ה בברית כהונה (באותו מערכת חתן), כותב שזה כאילו שהחתן נשבע בספר תורה שלא ישיא את בנותיו לעמים אחרים, ולא ישיא את בניו לבנות מעם אחר. כי אחרי שקורא בתורה הוא לוקח שם כלום, והאדמה לא תשם" (בראשית מ"ז י"ט). ואיך זוכרים את זה? "שמח תשמח רעים אהובים", "תשמח" זה שנת תשמ"ח, וסימן זק"ן כי זה מדבר על "ואברהם זקן"... (ולא עשיתי את זה בכונה, אלא זה יצא ככה).

21. הם לא ידעו מי זה שכתב את הפיוטים. ופעם ראיתי שחלק מהם כתב אותם רבי יהודה הלוי. וזה לא נמצא בספרי השירים של רבי יהודה הלוי, אלא נמצא בכתב יד. וכתב היד הזה נשאר אצל חכמי ג'ר בא (ואולי גם אצל חכמי לוב), והם שרים את הפיוטים האלה.

חמשה פסוקים, וישראל ארבעה פסוקים. וככה אתה לא עומד ב"קבור מתיך", ולא ב"לאמר לו" ולא יודעים מה אומר לו, "המשך יבוא"... אבל ככה החלוקה יפה מאד [א"ה. וכן הוא בסידורי האשכנזים]. תיקנתי את זה ב'חומש המדויק' שלי¹⁸.

קריאת "ואברהם זקן" לחתן

17. פרשת חיי שרה יש בה קטע של "ואברהם זקן" (פרק כ"ד), ונהגנו לקרוא אותו לחתן מימות עולם, והמנהג הזה קדמון מימי הגאונים. פעם כתבתי מאמר קצר באור תורה¹⁹ (בשנת תשמ"ח סימן זק"ן²⁰ אות א'), וכתבתי שם שזה מנהג מתקופת י' או ג' וכדומה. וכאן הסימן הוא: ז' ה' ד'.

18. אם פעם יוציאו את 'חומש המדויק' מחדש עם אלפי ההגהות שיש לי בו, יהיה להם ספר טוב.

19. אין לי מחשב, ואני גם לא רוצה מחשב. כי המחשב הזה גורם לאדם שלא ללמוד ולחפש, כל דבר לוחץ על המחשב. "הך הכפתור וירעשו הסיפים" (עמוס ט' א'). תכה על המחשב "ויצא העגל הזה" (שמות ל"ב כ"ד)...

20. והרבה פעמים טועים התלמידים שלנו, כותבים שזה באור תורה של שנת תש"ם. אין

מבצע 15% המזה

ספרי מדן ראשי הישיבה

שו"ת בית נאמן
עשרות שאלות ותשובות ארוכות בנושאים שונים בהלכה, תוך משא ומתן בראשונים ובאחרונים, בעומק העיון, בבהירות הסברא ובישור ההכרעה.

שו"ת מקור נאמן
ב' חלקים
אלף שאלות ותשובות מרתקות (בכל כרך) בנושאים רבים ומגוונים.

חלק א'
גם בצרפתית 60

ה' נסי ב' חלקים
חלק א' הגדה של פסח עם חידושים מתוקים וערבים. חלק ב' הלכות פסח עם הערות והארות, תשובות בענייני פסח, חידושי רמב"ם וש"ע ועוד.

בית נאמן על התורה
ב' חלקים על חומש בראשית מכיל 3 מדורים:
חידושים וביאורים מתוקים וערבים על המקרא ומפרשיו.
לאוקמי גירסא בירורים ונוסחאות בתרגום אונקלוס
הערות והארות במפרשי המקרא
קונטרס טעמי המקרא וענייני המקרא.

השיעור
מקבץ עלוני 'בית נאמן' ח"א (שנת תשע"ו), בלולים במקרא במדרש בהלכות ובאגדות.

סנסן ליאיר
חידושים וביאורים על ענייני פורים
חידושים על מגילת אסתר, מסכת מגילה (בבלי וירושלמי), רמב"ם וש"ע (הלכות פורים), ביאור פיוט מי כמוך בארוכה, שאלות ותשובות, מכתבים בהלכה, חידות ופתרון, מערכות, ועוד.

סוף המזכיר
עלה מאלף מערכות שאים שונים.
ים בגמרא, פוסקים, וות, פתגמים, פראות לחכמה.

נכח השלוחן
חידושי ש"ע וטוב"י.
מהגאון רבי שאול הכהן זצ"ל

כסא המלך
חידושים וביאורים על הרמב"ם. עם אגרת המוסר לרמב"ם

לעילוי נשמת הרבנית אסתר לואיזה מאוזז וכתה גאולה ע"ה

050-415-85-65 | 03-6714821 << kise821@gmail.com

את הספר תורה, ומסבב בו את בית הכנסת, וזה כאילו הוא נשבע בספר תורה. וזה רעיון נפלא מאד. ואני מצאתי בשו"ת מהר"י הלוי²² (תחילת סי' פ"ב) שכתב טעם אחר, שגם זה הזיווג יצא מה' יתברך, כמו אותו הזיווג של יצחק ורבקה שאמרו עליו "מה' יצא הדבר" (בראשית כ"ד ג'), וככה גם בני הזוג יתברכו מאותה ברכה. ככה הוא כותב. אבל הטעם של רבי כלפון יותר נפלא. (איני יודע אם בזמן מהר"י הלוי לקחו את הס"ת והיו מסתובבים אתו).

באיזו עליה יעלה החתן?

יש בזה כמה מנהגים. יש כאלה שהחתן קורא בחומש, ויש קוראים מספר תורה (וככה אנחנו עושים), ויש כאלה שהחתן עולה שלישי, אבל הנכון שיעלה רביעי. ולמה? כי אם החתן כהן, מה יעשו? יעלו כהן ולוי וכהן? זה לא יתכן. וכל שכן אם אין לוי, שאז יקראו כהן וכהן וכהן. וזה לא נכון, כי אין קוראין כהן אחר כהן (סי' קל"ה ס"ו). לכן קודם כל עולים שלשה - כהן לוי וישראל. ואחר כך עולה החתן בספר אחר. והוא לא מצטרף לשבעה עולים, אלא צריך שיהיו שבעה מבלעדי.

לאיזה חתן קוראים?

כ. וכל זה דוקא אם החתן צעיר והכלה צעירה (הַקָּדוּקָה - בחור ובתולה), אבל אם הוא בחור והיא גרושה וכדומה, אין להוציא ספר תורה שני. אבל אם הוא רוצה בכך, אין מוחין בידו. (מביא את זה בספר בית חתנים לרבי משה פניני (ח"ב פרק כ"א סעיף כ"ב), בשם כנסת הגדולה ושיירי כנסת הגדולה סימן רפ"ב בהגה"ט). ואפילו אם עברו שלשה ימים מיום שנשאה, למשל אם נשא אותה ביום שלישי, וביום שבת כבר עברו שלשה ימים, עדיין היא נחשבת כלה ויכול לקרוא בספר תורה לבד פרשת "ואברהם זקן". אבל אם הוא גרוש וגם היא גרושה וכדומה, לא מוציאים ספר תורה, אלא אחרי שיעלה לקריאה שלו בעליית רביעי, יקרא מהחומש "ואברהם זקן" עד "ולקחת אשה לבני משם"²³.

בכל מקום שרוצים לנהוג ככה, יכולים לעשות

כא. ואפשר להעלות חתן לספר תורה גפרד, ואין בזה שום חשש ברכה לבטלה. בספר תיקון יש שכר מביא שבימי מרן היה בית כנסת של מוסתערבים²⁴, והם שאלו את מרן: אנחנו נוהגים לקרוא מגילה גם ביום שני של פורים - ביום ט"ו באדר (מרן סובר שקוראים רק ביום י"ד, כי צפת לא נחשבת מוקפת חומה, והם אומרים לא ככה, אלא גם בצפת קוראים בט"ו), ומוציאים ספר תורה וקוראים "ויבוא עמלק" (שמות י"ז ח'). ומרן הרשה להם להוציא ספר תורה. משמע שהדין הוא כמו הרב גינת ורדים (כלל א' סי' מ"ט וע"ש) שכתב: לפי דעתי כל זמן שיש עשרה מבני ישראל ורוצים להוציא ספר תורה ולקרוא משוה, יכולים לקרא²⁵. לכן בכל מקום שרוצים לנהוג ככה, יכולים לעשות.

הכי חשוב לא לעשות מחלוקת

כב. פעם היה ישוב אחד שרב העיר אשכנזי, ואבי החתן שהוא לא גר שם מגיע ליום השבת, והוא היה תוניסאי. וכתב לי הרב שהאבא רוצה להוציא ספר תורה ולקרוא "ואברהם זקן", והוא אמר לו שלא יקרא, אבל הוא לא ישמע לאף אחד, לכן תגיד לו אתה. אמרתי לו, קודם כל המנהג הזה לא בדו אותו התוניסאים מהלב, הוא מובא בכנסת הגדולה (סי' רפ"ב בהגה"ט), ובבית מנוחה (דף קס"ז ע"ב), ובריטב"א (יומא דף ע' ע"א), ובערוך (ערך חתן), ובתשובת הגאונים (עיי' אוצר הגאונים סוטה דף מ"א ע"א), ורבי יהודה אלברצלוני (ס' העתים סי' קפ"ח). אלא שאצלכם לא נהגו בזה, אז לא נהגו. אבל קודם כל תכבד את המנהג, אל תחשוב שהספרים האלה בוערים וכסילים²⁶, המנהג שלהם הוא עתיק, אם אתם לא רוצים - לא רוצים.

22. רבי יעקב הלוי, זה חכם בן דורו של כנסת הגדולה.

23. פעם הייתי בבית הכנסת של הרב שמעון בעדני שיהיה בריא, ושם באו יהודים חאלבים, וקראו בתורה: "ולקחת אשה לבני משם" (בראשית כ"ד ז), ואחד אמר "משם" זה מחאלב (כמו שיש נוסח שאמי). והשני אמר לו לא, התרגום של "משם" זה "מתמן" דהיינו מתמן... מתוכחים מה עדיף, שאם את תימן? מה זה משנה? "משם" זה מחרן או מארץ ישראל...

24. זה יהודים שמקורם מהעריבים, ומדברים ערבית, מרן לא בא משם, הוא בא מספרד, אבל הוא היה פעם בקהל של מסתערבים.

25. ומצאנו דבר כזה בפטירת הרמב"ם, הוציאו ספר תורה וקראו את התוכחה של פרשת בחוקותי, ואחר כך קראו את הפטירה של "גלה כבוד מישראל אל הלקח ארון האלוקים" (שמואל א' ד' כ"א). ומסתמא בירכו על זה. ואף אם היה בשבת, מ"מ אין זו פרשת השבוע ולא הפטרת השבוע. וא"כ רואים שאין בזה חשש ברכה לבטלה. (ועיי' באבודרהם סדר העיבור).

26. כמו שכתב משהו שהספרים צפרדעים, לא, הם לא צפרדעים, הם בני אדם.

ובסוף מי "ניצח"? אבא של החתן. כי הוא הוציא ספר תורה בכוח. קראו וברכו. יש להם על מי לסמוך, ככה גינת ורדים ועוד כמה פוסקים. והרשב"ץ אומר (ח"ב סי' ט"ל) שאין בזה חשש ברכה לבטלה. לכן אל תעשו יותר מידי חיכוכים, כל מה שאפשר לקרב את העדות בלי מחלוקת, זה הדבר החשוב ביותר²⁷. צריך ללמוד את הכללים בבירור כהונה, וכל פעם שתהיינה שאלות, תדעו מה לעשות²⁸.

'ארץ' לשון זכר או נקבה

כג. כתוב בפסוק: "ולא נשא אתם הארץ לשבת יחידיו" (בראשית י"ג). ופעם אמרתי (עיי' בבית נאמן על התורה שם) ש"הארץ" לפעמים זה לשון זכר, כי כאן היה צריך לומר "נשאה". והבאתי דוגמא מהפסוק: "שָׂרַץ אֶרֶץ צִפְרַדְעִים בַּחֲרָדֵי מַלְכֵיהֶם" (תהלים ק"ה ל'). ושלחו לי מכתב, למה אתה מפרש ש"שָׂרַץ" חוזר על הארץ? אולי זה חוזר על הקדוש ברוך הוא, שה' השריץ את ארצם צפרדעים, כמו: "שלח חושך ויחשיך" (תהלים ק"ה כ"ח). מי שלח אותו? וכי החושך שלח את עצמו?! אלא ה' שלח אותו. וכן "זימת את דגתם" (שם פסוק כ"ט), מי המיט? הקדוש ברוך הוא המיט. וגם כאן נגיד אותו דבר. אבל זה לא נכון. הם השתבשו בלשון האבן עזרא, אקרא לכם את לשונו בפירושו לתהלים: שָׂרַץ. פועל יוצא, כמו "ישרצו המים" (בראשית א' כ'), כי מצאנו "ארץ" לשון זכר כמו "נָעַתְם אֶרֶץ". (יש פסוק כזה בישיעה ט' י"ח). האבן עזרא הוקשה לו, ש"שָׂרַץ" משמע שנעשה שָׂרַץ, וכי הארץ נעשתה שרצים?! אלא הכוונה היא שהארץ הוציאה צפרדעים. וזה "פועל יוצא". ואם תאמר איפה מצאנו "שָׂרַץ" הוא פועל יוצא? הרי לכאורה הכוונה שהוא בעצמו שרץ? אז הוא אמר שזה כמו: "ישרצו המים שרץ נפש חיה", שפירושו שהמים השריצו "את" שרץ נפש חיה. ואחר כך הוקשה לו מדוע כתוב "שרץ ארצם", הרי הארץ זו נקבה, וא"כ צריך לומר "שָׂרַצָה ארצם צפרדעים"? ועל זה אמר שמצינו ארץ לשון זכר, כמו "נענתם ארץ". (הוא היה יכול להביא דוגמא מ"ולא נשא אותם הארץ" ועוד כמה פסוקים שארץ באה בלשון זכר).

ההבדל בין "פועל יוצא" לבין בנין "הפעיל"?

כד. מאבן עזרא מוכח ששָׂרַץ כאן זה לא שהקב"ה השריץ אותם, אלא שהארץ שרצה צפרדעים. על הקב"ה אומרים "השריץ" [מבנין "הפעיל"] ולא "שרץ" [פועל יוצא]. ומה הבדל בין "פועל יוצא" לבין בנין "הפעיל"? אומרים המדקדקים: שפועל יוצא הכוונה שיוצא לשני, ואילו בנין הפעיל יוצא לשלישי. למשל: "ופשט את בגדיו" (ויקרא ו' ד'), זה פעל יוצא. אבל יִפְשֵׁט משה את אהרן את בגדיו" (במדבר כ', כ"ח) זה פעל יוצא לשלישי: המפשיט (משה) והנפשט (אהרן) והבגד. וכן כאן: אילו הפסוק בתהלים מתכוון על הקב"ה, לא היה אומר "שרץ" אלא "השריץ צפרדעים", אבל כשאמר "שרץ ארצם צפרדעים" הכוונה היא שהארץ בעצמה שרצה צפרדעים. והנה פסוק מפורש: "ושרץ היאור צפרדעים" (שמות ז' כ"ח), וכי היאור ברא את הצפרדעים? אלא היאור שרץ - עלו ממנו הצפרדעים. מה זה פועל יוצא? שהיאור שרץ את הצפרדעים. אבל אם אני אומר שהקב"ה השריץ מהיאור את הצפרדעים זה בנין הפעיל שיוצא לשלישי. ועל כל פנים "שרץ ארצם צפרדעים" זה חוזר על "ארצם", שהארץ שרצה צפרדעים.

27. הקב"ה יאמר מה אני צריך את הילדים האלה? כל אחד בולע את השני. אנשים שואלים למה המדינה הזאת נוסדה על ידי חילונים, ולא ע"י חרדים? אבל אם היה כך, החרדי הזה גיד החרדי השני פסול, וזה אומר המזרחי פסולים וזה אומר שהספרדים פסולים, והשני אומר האשכנזים פסולים. וכי זה עמ' זה עם של אספסוף. לכן ה' לקח אנשים שלא יודעים, לא תורה ולא מוסר ולא שום דבר. ולדעתם כל יהודי הוא יהודי, אמנם הם עושים בעיות, מביאים יהודים שהם לא יהודים על פי ההלכה, אבל לאט לאט הדבר הזה יעבור. כמה נלחמו בשביל שיהודי יקרא מי שאמו יהודיה, היו כאלה שאמרו שגם אם האבא יהודי זה מספיק. ואחר כך באו הרוסים (אלו שאינם יהודים ע"פ ההלכה) והרסו לנו את הכל, אולי יום אחד יסתדרו ומי שצריך לעבור גיור - יעבור, ומי שלא צריך לעבור, ואינו רוצה לעבור, יש לו כל העולם לפניו. איך אמר אברהם אבינו? "הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי" (בראשית י"ג ט').

28. עוד מעט יצא ברית כהונה חדש, אני כתבתי על כל החלקים כמאה וחמשים הגהות, ויש יהודי אחד מג'רבא או מפנמה, שמו רבי אייל חדאד (הוא חותם ח"י"א סי"ט, כי אם תקרא את זה למפרע זה - אי"ח, ראשי תיבות: אייל חדאד). ולקח את המאה וחמשים הגהות שעשיתי, ועשה מהם שמונה מאות או אלף שש מאות הגהות. מה זה? אבל העיקר שיצא, שאנשים ילמדו את כל המנהגים של ג'רבא, יש מנהגים שיש להם מקורות, ויש מנהגים חדשים. אבל שלא יהיה מנהג נגד ההלכה. זה מה שרבי כלפון עשה. כל מנהג עתיק שהיה בג'רבא ולא מצא לו מקור, ביטל אותו. לא אומרים אנחנו נוהגים ככה וזהו. לא עושים ככה.

מצוה לאכול תפוחים בליל שבת

כה. בני קידוש שאמרת בעבר שכחתי לומר שמצוה לאכול תפוחים בליל שבת. רבי שמואל עידאן ז"ל היה מספר על אביו רבי דוד עידאן²⁹ שהיה אומר מצוה לאכול תפוחים בליל שבת. וזה נמצא בכף החיים (סי' ר"נ סק"ז). משום שבליה אומרים: "האי סעודתא דחקל תפוחין קדישין", לכן טוב לאכול תפוחים בליל שבת. ואני מצאתי גם ש"תפוח" ראשי תיבות: "תגלון פתגמין ותימרון חידושא". (זה פיוט של הרב האר"י שאומרים אותו ביום שבת שמתחיל: "אסדר לסעודתא, בצפרא דשבתא, ואזמין בה השתא, עתיקא קדישא").

תפוח - תגלון פתגמין ותימרון חידושא

כו. ו"תגלון פתגמין ותימרון חידושא" זה מנהג טוב שיש בג'ר'א ובעוד כמה עדות, שבלייל שבת וביום שבת אומרים לילדים שיגידו איזה חידוש על הפרשה, אפילו חידוש קצר. ואם התלמידים בעצמם המציאו את החידוש אין לך טוב מזה, ואם הם לא המציאו ומצאו באיזה ספר או אומרים איזה סיפור, זה גם טוב. העיקר שהסעודה של השבת לא תהיה רק אוכל. (איך אומרים בקיבוץ? "קדימה אוכל..."). אוכל זה העיקר? אוכל בלי יראת שמים? בלי חשיבה? בלי רוחניות? סתם אוכלים? גם בעלי חיים אוכלים. מה ההבדל? תגיד שהם לא יודעים לברך? אם היו יודעים לדבר היו מברכים גם כן. אבל כשאתה אומר משהו על התורה אתה קשור לפרשת השבוע, ואתה טועם את פרשת השבוע.

להביא מלח לשולחן

כז. ואין סוף לטעם שיש בפרשה. היום מצאתי רמז שכתבתי בחומש המדויק שלי: "תבט אשתו מאחוריו ותהי נציב מלח" (י"ט כ"ו), ורש"י אומר למה נענשה ככה? כי כאשר באו המלאכים, לוט אמר לה: "גברת, תביאי לנו קצת מלח לאורחים", והיא אמרה לו: גם את המנהג הרע הזה אתה מביא אותו מאברהם? די, אנחנו כאן, לא אצל אברהם אבינו. אנחנו נמצאים בסדום המודרנית, והמפוכחת, והידענית, מקום של חכמים, אין כאן אורחים. ולא די לך שהבאת אורחים, אלא אתה גם רוצה להביא להם מלח? ולוט שתק. בגלל שהיא התקמצנה על מלח נעשתה נציב מלח. לכן נוהגים להביא מלח על השלחן. וכתבו התוספות בברכות (דף מ"ע ד"ה הבא) שאע"פ שמדין הגמרא אפשר להביא כל לפתן, ואם הלחם נקי לא צריך שום דבר, אבל מצוה להביא מלח כי הוא מבריא את המקטרגים. ואשתו של לוט הייתה קמצינית נעשתה נציב מלח. והמלה "נציב" עולה בגימטריא "עין טובה", אם יש לך עין טובה - אתה מביא לאורחים סלטים ומלח ושאר דברים. אבל מי שיש לו עין רעה נעשה נציב מלח. ומי שרוצה מלח שילך אליה... ועוד דבר, ש"נציב" זה בגימטריא "המוציא", שכאשר מברכים "המוציא לחם מן הארץ", צריך להביא מלח על השלחן. והרב²⁹. היה חסידא קדישא, היה למדן, היה מדפיס, היה פיקח, והיה מבין בעולם הזה הרבה מאד. עד שכתב עליו ד"ר אחד בספר "אי הפלא" שרבי דוד עידאן היה אדם שדעותיו מתנוגות, אבל כשהוא שמע שרוצים לפתוח ב"ס אליאנס בג'ר'א זעק: לא ניתן שתשתכח התורה מפי בנינו!

עובדיה ע"ה אומר שמלח אותיות לחם, ומלח גימטריא שלוש פעמים שם הוי"ה, והוי"ה זה חסד, וגם שלוש פעמים זה לחם, ומלח זה דין כי הוא מלוח, וע"י שמות הוי"ה ממתקים את הדין (ומקור הדברים בשער המצות פרשת עקב). ויהיה לנו שפע ברכה וטובה לכל עם ישראל. אמן כן יהי רצון.

מי שבירך אבותינו הקדושים, הוא יברך את כל השומעים, ואת כל הרואים, ואת כל הקוראים אחר כך בחבורות של "בית נאמן", שה' יתן להם בריאות איתנה והצלחה רבה, ויפסיק את מגיפת הקורונה מעלינו ומעל כל ישראל ומעל כל העולם. ונזכה לבריאות איתנה ורפואה שלמה. וכן יהי רצון ונאמר אמן.

א-ל מלא רחמים יתמלא ברחמים על נפש רוח ונשמת בתי העלמה גאולה עדנה בת אסתר ז"ל שנפטרה כהשבוע הזה. רוח ה' תניחנה בגן עדן. ותהיה נשמתה צרורה בצרור החיים, אמן כן יהי רצון.

הזפיץ

ספר שונה הלכות התשפ"א

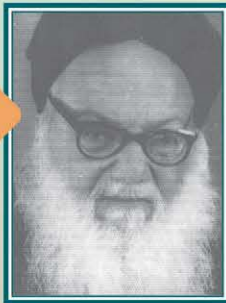

קולומבוס 6886728-052

גבאים שעדיין לא קיבלו נא ליצור קשר טלפון: 08-6727523
או בהודעה למספר זה + מענה אנושי 24 שעות

מי בתמונה?

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן
079-9270505 שלוחה 22. נא לשלוח
התשובות עד יום ראשון בערב
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס (חובה)
לציין שם וכתובת בצורה ברורה)

בסימן טוב בן בא לנו
לעורך המסור בלב ונפש
הרה"ר'
רבי שמואל עידאן
שליט"א
ורעייתו מב'ת
לרגל הולדת בנם
בשעתו"ם
שיזכו להניסו בבריתו של
אא"ע"ה בעתו ובדמיון וירורב
נחת מכל יוצ'ח מתוך אושר
ועושר ובראיות. אמן.

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

ג'ליון
189

למען תספור

רבנים שנפטרים מלימים אותם רבבות

המשנה (אבות פרק ו' משנה ג') אומרת: "הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפלו אות אחת, צריך לנהג בו כבוד". פרוש, אדם שלומד מחברו אפלו משהו קטן, ואפלו פסוק אחד שהוא קרא משבש, והוא אמר לו לשים לב לקרא נכון, צריך לנהג בו כבוד. המשנה ממשיכה: "שכן מצאנו בוד מלך ישראל, שלא למד מאחיתפל אלא שני דברים, קראו רבו אלונו ומידעו, שנאמר ואתה אנוש כערכי אלופי ומידעי" (תהלים פרק נ"ה פסוק י"ד)". "אנוש כערכי" פירושו כמוני, וכי היה כמוהו בקמטות! הרי דוד מלך וזה בסך הכל יועץ, אבל בכל זאת קרא לו "אלופי ומידעי", כי למד ממנו שני דברים. מה הדברים האלה? "אשר יחדו נמתיק סוד בבית אלקים נהלך ברגש" (שם פסוק ט"ו). דבר ראשון, "אשר יחדו נמתיק סוד", אמרו חכמים (כלה רבתי סוף פרק ח'): פעם אחת מצא אחיתפל את דוד שהיה יושב ולומד לבד, ואמר לו שצריך ללמוד בחברותא שנים ביחד, כי כך כל אחד מחדד את השני, ומבינים הם טוב יותר. דבר שני, "בבית אלקים נהלך ברגש", פעם דוד המלך נכנס לבית הכנסת בכבוד וברעש כי הוא מלך, ואמר לו אחיתפל: "אתה נכנס לבית מלך מלכי המלכים, תוריד את הכבוד שלך ותהלך בהתרגשות". [ויש אומרים "ברגש" ראשי תבות ברה, רוח, גשם, שלג, שעם כל זה הולכים לבית הכנסת]. על שני הדברים האלה דוד קרא לאחיתפל "רבי אלופי ומידעי", למרות שהוא מלך, ואחיתפל אדם פשוט. "והלא דברים קל וחומר, ומה דוד מלך ישראל שלא למד מאחיתפל אלא שני דברים בלבד, קראו רבו אלונו ומידעו, הלומד מחברו פרק אחד או הלכה אחת או פסוק אחד או דבור אחד או אפלו אות אחת, על אחת כמה וכמה צריך לנהג בו כבוד". המשנה מסקנת: "ואין כבוד אלא תורה, שנאמר 'כבוד חכמים ינחלו' (משלי פרק ג' פסוק ל"ה) ותמימים ינחלו טוב" (שם פרק כ"ח פסוק י'), ואין טוב אלא תורה, שנאמר 'כי לקח טוב נתתי לכם תורת י אל תעזבו' (שם פרק ד' פסוק ב'). מה הפרוש כבוד? מפני שמלמד אותך תורה. פעם נפטר אדם שהעמיד אלפי תלמידים שמשחקים בהצגה וכדומה, ובהלוגיה שלו - הלכו אחריו אולי עשרה-עשרים איש, ונתקנא בהם נשיא המדינה חיים הרצוג ואמר: רבנים שנפטרים מלימים אותם רבבות [עשרות אלפים ויותר]. והבן אדם הזה שגם כן העמיד תלמידים מלימים אותם רבבות, פעם נפטר אדם שהעמיד אלפי תלמידים, מה ההבדל ביניהם? זה העמיד תלמידים בפונדובי' וזה העמיד תלמידים להצגות. אין כבוד אמתית אלא רק התורה. (ג'ליון 140 אותיות א' - ג').

הלכה נאמנה

אם אדם לא הספיק לקרא שנים מקרא ואחד תרגום בטלית ותפלין אחרי שחזר [יום ששי], כגון שהוא הולך לקנות בשר או משהו לשבת, או שיש לו תור בקפת חולים וכל מיני דברים פאלה, והוא הולך מיד אחרי התפלה וקונה (לא לפני התפלה), יקרא שנים מקרא ואחד תרגום במשך היום. ואם אדם אומר אין לי זמן, כמו שאמר הרב פקדת אלעזר [הגאון רבי אלעזר בן טובי] [ס' רפ"ה] והביא אותו מרן הרב עובדיה זצ"ל בהליכות עולם (חלק ג' עמוד נ"ב), אומר, אני לא רק לומד, אני צריך לכתב גם כן (יש לו כמה ספרים והיה עסוק בכתיבה גם כן) איך אני אכתב בשבת?! לכן היה משאיר את קריאת שנים מקרא ואחד תרגום לליל שבת או ליום שבת. אבל מי שיש לו זמן, הזמן הטוב ביותר הוא בבקר יום ששי בטלית ותפלין, הזמן שראוי אחריו הוא במשך היום (ביום ששי), והזמן שאחריו בליל שבת. (ג'ליון 234 אות כ"ט, וג'ליון 185 את ו').

חיבה

שניהם נפגשים במספר שווים זה תחילתו ארבעים ורעהו שלושים.

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.
תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21
(חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה). נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב
פתרון החידה: נולד ביום שהוא נולד וקרא לבנו כשמו. הרמזים נולד בתאריך הולדת אברהם אבינו, וקרא לבנו אברהם. הוזהב: אלי ארנויך
פתרון התמונה: מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל והמשגיח הגאון הצדיק רבי דב יפה ז"ל. הוזהב: אלי ארנויך

ידע תדע

ראשון, בגמרא ברכות דף ל"ג ע"ב) "ערוך" [בקמץ באות ו', שזה סוג של נחש]. העיר לוי: אנחנו אומרים ערוך, וגם כתוב באיוב (ל"ט ה') "ומסרות ערוך מי פתח... כתבת לוי: אני שמעתי ככה מהרב עובדיה זצ"ל כשספר את הספור הזה [שבגמרא הנזכרת למעלה]. ואמר ערוך [וכך נקד בספרו ענר עץ אבות עמודי קפ"ט], וכן כתוב בשיטה מקבצת הליו דף קכ"ז. ו"ערוך" שבאיוב שם הוא חמור הרב, כמו שפרש שם רש"י, וכן פרש בברכות דף ט' עמוד ב'. (ג'ליון 186 הערה 7).

ד. הגאון רבי שמ"ח גאגין (רבי שלום משה חי גאגין, בנו של רבי אברהם חיים גאגין) היה גדול, והיה הרב של המקבילים ב"בית אל". הוא חבר שו"ת שמיח נפש, וחוצץ מזה הוא כתב גם פרוש על ספר "אהל מועד", שזה ספר של אחד מתלמידי הרשב"א (והיום פתוב על הפריכה שלו בקצור "אהל מועד מהראשונים", וכנראה בגלל שהשם של המחבר ארך). וישם יש הערות של החכם הזה רבי שמ"ח גאגין, וקרא להם "ריעות האהל". (ג'ליון 46 הערה 19 והערה 20).

א. כל עניני השבת באים במספר שבע: יש לנו את כל התפלות (ערבית שמרית ומוסף ומנחה) ששבע ברכות (ששש ראשונות שלש אחרונות ובאמצע מקדש השבת), ויש לנו גם ברכת מעין שבע. ויש לנו את כל הדברים של השבת שגם כן הולכים במספר שבע (חלק שמעתי וחלק אולי אני חדשתי. איני זוכר): גר שבת - "גר" במספר קטן [שהגימטריא של כל אות הוא ללא האפסים, ולכן נ' הוא חמש ור' הוא 2] זה 7, ואחר כך יין - זה גם כן 7, ואחר כך חלה - זה 7, ואחר כך 43 ושני המספרים האלה [4] [3] ביחד זה 7, ואחר כך בשמים - זה במספר קטן 14 שזה פעמים 7, ואחר כך מביאים לק מרק - שזה 7 [במספר קטן], ואחר כך מביאים לק בשר - זה גם כן 7, ומביאים לק דג - זה גם 7, ואם מביאים לק גלידה - כמה עולה בגימטריא גלידה? 52, ושני המספרים האלה ביחד זה 7. ואם כן הכל הולך בשביעיות, וזה משהו מפליא ומיוחד בשבת. והמספר 7 אין לו זוג, ככה כתוב במדרש (בראשית רבה פרשה י"א אות ח'): אמרה שבת לפני הקדוש ברוך הוא: